

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 17Csp/141/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119215034
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Majeriková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2023:5119215034.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou JUDr. Annou Majerikovou v spore žalobcu: A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, D., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 193,13 eur titulom bezdôvodného obohatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Žalobkyni proti žalovanému súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Odôvodnenie

1. Žalobou doručenou súdu 9.12.2019 a po pripustení zmeny žaloby zo dňa 2.11.2020 sa žalobkyňa domáhala ochrany svojich práv spotrebiteľa, a to určenia, že revolvingové úvery č. zmluvy 8500075504 a č. zmluvy 8500075506 zo dňa 18.8.2014 sú bezúročné a bez poplatkov; určenia, že dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka k zmluve č. 8500075504 zo dňa 18.8.2014 a k zmluve č. 8500075506 zo dňa 18.8.2014 uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným (pôvodne označeným žalovaný 2/) sú neplatné; uloženia povinnosti žalovanému 1/ nevykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne z predmetných úverových zmlúv; a uloženia povinnosti žalovanému (pôvodne označenému ako žalovaný 2/) vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie v celkovej výške 193,13 eur.

2. Okresný súd Žilina ako súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 17Csp/141/2019-235 zo dňa 8.9.2021 vo výroku I. určil, že zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500075504 zo dňa 18.8.2014 a č. zmluvy 8500075506 zo dňa 18.8.2014 uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným 2/ sú bezúročné a bez poplatkov. Vo výroku II. rozsudku určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka k zmluve č. 8500075504 zo dňa 18.8.2014 a k zmluve č. 8500075506 zo dňa 18.8.2014 uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným 2/. Vo výroku III. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom bezdôvodného obohatenia sumu vo výške 193,13 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo výroku IV. žalobkyni proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vo výroku V. zamietol žalobu žalobkyne vo vzťahu k žalovanému 1/ o uloženie povinnosti nevykonávať zrážky zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy k zmluve č. 8500075504 a č. 8500075506 zo dňa 18.8.2014. Vo výroku VI. nepriznal žalovanému 1/ proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania.

3. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací rozhodnutím č. k. 10CoCsp/2/2022-284 zo dňa 27.10.2022 na základe odvolania žalovaného (pôvodne označený žalovaný 2/) proti rozsudku rozhodol tak, že potvrdzuje rozsudok vo výroku I., v ktorom súd prvej inštancie určil, že zmluvy o revolvingovom úvere

č. 8500075504 zo dňa 18.8.2014 a č. 8500075506 zo dňa 18.8.2014 uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným 2/ sú bezúročné a bez poplatkov. Výrokom II. zrušil rozsudok vo výroku III. o uloženej povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť žalobkyni titulom bezdôvodného obohatenia sumu vo výške 193,13 eur do troch dní od právoplatnosti a vo výroku IV. o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a pôvodne označeným žalovaným 2/ a v rozsahu týchto zrušených výrokov vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní nenapadnutých výrokoch II., V., VI. zostáva rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý. Rozhodnutie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť v spojení s rozhodnutím krajského súdu vo výroku I. dňa 19.12.2022 a vo vzťahu k odvolaním nenapadnutých výrokov II, V. a VI. rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19.11.2021.

4. V odôvodnení rozhodnutia č. k. 10CoCsp/2/2022-284 zo dňa 27.10.2022 odvolací súd, ktorým zrušil rozsudok vo výroku III. o uloženej povinnosti žalovaného (pôvodne označený žalovaný 2/) zaplatiť žalobkyni titulom bezdôvodného obohatenia sumu vo výške 193,13 eur do troch dní od právoplatnosti a vo výroku o náhrade trov konania uviedol, že bude povinnosťou náležite vyhodnotiť z pohľadu kritérií ust. § 107 Občianskeho zákonníka odvolateľom vznesenú námietku premlčania a dôsledne ozrejmiť plynutie lehôt (aj konkrétnymi časovými údajmi a skutkovými okolnosťami) v individuálnej rovine prípadu.

5. V zmysle intencií odvolacieho súdu súd v ďalšom konaní vec opätovne prejednal (v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil a súhlasil, aby pojednávanie sa uskutočnilo aj v jeho neprítomnosti a zotrval na svojich vyjadreniach písomne) a vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a dospel k nasledovným skutkovým zisteniam.

6. Žalobkyňa v priebehu ďalšieho konania zotrvala na vydaní bezdôvodného obohatenia ako rozdielu medzi poskytnutým úverom a zaplatenými úhradami vo výške 193,13 eur. Keďže otázka určenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade uplatneného nároku titulom bezdôvodného obohatenia a konkrétne nadobudnutej vedomosti o tom, že úver, ktorý bol predmetom kontraktnej povinnosti so žalovaným sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a na základe ktorej skutkovej okolnosti následne podala svoj návrh na výzvu súdu žalobkyňa uviedla (podanie zo dňa 5.5.2023 č.l. 310), že v priebehu septembra až novembra 2019 prebrala žaloby vo veci štyroch zmlúv uzatvorených so žalovaným a ktoré boli podané z jeho strany. Závazky, ktoré jej vyplývali zo zmluvných vzťahov, ktoré boli predmetom tohto pojednávania v danom čase nezvládala splácať, a preto ďalšie platby po vykonaní poslednej, nevykonávala. Následne čakala, že budú podané žaloby aj vo zvyšných dvoch zmluvných vzťahoch, ktoré však podané neboli a sú predmetom tohto súdneho konania. Až po doručení prvého rozhodnutia o niektorej zo zmlúv uzatvorených so žalovaným 2/ bol vydaný 9.3.2020 rozsudok (sp. zn. 17Csp/86/2019), kedy súd prijal jej argumentáciu, že zmluvu je nutné považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú. Vzhľadom na to, že nemá právnické vzdelanie, požiadala o pomoc osobu, o ktorej vedela, že sa pomoci spotrebiteľom venuje a tú poprosila, aby jej poskytla nezáväznú a neodpltnú radu ohľadom predmetných sporných zmlúv. Táto osoba identifikovala problematické aspekty týkajúce sa zmlúv a zároveň zaslala na jej e-mail návrh znenia žaloby. Po prečítaní tohto návrhu sa teda dozvedela, že v danom prípade vzniklo bezdôvodné obohatenie a žalobu bezprostredne po tom dňa 6.12.2019 podala na doručenie súdu, ktorému bola žaloba doručená 9.12.2019. Ako dôkaz pripojila e-mail, na základe ktorého sa o tejto skutočnosti dozvedela, že v danom prípade vzniklo bezdôvodné obohatenie. Má teda za to, že žalobu podala včas a objektívna premlčacia lehota pred jej podaním neuplynula. Subjektívna premlčacia lehota začína plynúť nasledujúcim dňom po dni, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedela, a to dňa 2.12.2019, pričom žaloba bola podaná dňa 6.12.2019.

7. Z emailovej komunikácie medzi žalobkyňou a osobou označená E. je zrejmé, že žalobkyni bol v prílohe zaslaný návrh žaloby na PROFI CREDIT, k tomu zmluvy o úveroch, dohody o zrážkach zo mzdy a potvrdenia o úhradách (č.l. 311).

8. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení v priebehu ďalšieho konania (čl. 317,320) e-mailovú správu z 2.12.2019 a tvrdenia žalobkyne považoval za nevierohodné. E-mailová správa od tretej osoby, ktorej činnosť navodzuje znaky porušenia právnych predpisov nepreukazuje tvrdenia žalobcu. Nie je zrejmé nielen autenticita správy, ale ani to, či ide o komunikáciu týkajúcu sa vôbec žaloby, o ktorej je vedené toto súdne konanie. Ak teda 2.12.2019 žalobkyňa prijala e-mail je logicky a skutkovo vylúčené, aby vedomosť nadobudla uvedeného dňa a naopak úplne dôvodný je predpoklad, že danú vedomosť musela nadobudnúť skôr. Nezabezpečila si právne poradenstvo, ale „rady“ osoby poskytujúcej takéto služby zjavne bez oprávnenia v zmysle právnych predpisov. Dôvodnosť uplatnenej námietky premlčania

podanie žalobcu žiadnym spôsobom nevyvracia. Žalovaný uviedol v podaní zo dňa 27.11.2020, žalobca špecifikoval ním požadovanú čiastku na zaplatenie tak, že má zahrňovať sumu poplatku za poskytnutý úver v sume 2 x 50 eur. K úhrade poplatku za poskytnutie úveru došlo v roku 2014, pričom nárok na zaplatenie sumy týchto poplatkov si žalobca uplatňuje až v roku 2020, teda po uplynutí 6 rokov, teda jasne po uplynutí premĺčacej doby. Ohľadne poplatku za poskytnutie úveru ako legálneho nároku žalovaný uviedol vyjadrenie už vo vyjadrení k žalobe spolu s príslušným stanoviskom a vzhľadom na vyššie uvedené doterajšie podania navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť a súčasne priznať nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

9. Zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500075504 (č. l. 50) uzavretej medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom súd zistil, že na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru bola v bode 5. schválená čiastka úveru 1.500 eur, splatnosť úveru 36 splátok, mesačná splátka vrátane úrokov 53,25 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru) 1.967 eur, RPMN za úver 20,91 %, ročná úroková sadzba úveru 18,03 %, priemerná RPMN za úver 44,06 % a poplatok za poskytnutie úveru 50 eur. V čl. 8.1 pre prípad omeškania dlžníka s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania, (t.j. 14,6 % p.a.); ak z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou mesačnej splátky o viac ako 3 mesiace sa stali okamžite splatnými všetky záväzky dlžníka, je dlžník povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania, t.j. 14,6 % p.a. Zmluva bola podpísaná žalobkyňou dňa 15.8.2014 a žalovaným ako veriteľom dňa 18.8.2014. Na daný úver podľa výpisu z účtu žalobkyne dňa 19.8.2014 bol realizovaný bezhotovostný vklad žalovaným v sume 1.450 eur (č.l. 210).

10. Zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500075506 (č.l. 67) uzavretej medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom súd zistil, že na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru bola v bode 5. schválená čiastka úveru 1.500 eur, splatnosť úveru 36 splátok, mesačná splátka vrátane úrokov 53,25 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru) 1.967 eur, RPMN za úver v 20,91 %, ročná úroková sadzba úveru 18,03 %, priemerná RPMN za úver 44,06 % a poplatok za poskytnutie úveru 50 eur. V čl. 8.1 pre prípad omeškania dlžníka s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti bol dohodnutý záväzok žalovaného ako dlžníka zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.); ak z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou mesačnej splátky o viac ako 3 mesiace sa stali okamžite splatnými všetky záväzky dlžníka, je dlžník povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania t.j. 14,6 % p.a. Zmluva bola podpísaná žalobkyňou 15.8.2014 a žalovaným dňa 18.8.2014. Podľa výpisu z účtu žalobkyne na úvere dňa 19.8.2014 bol realizovaný žalovaným bezhotovostný vklad 1.450 eur.

11. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobkyne zo dňa 27.8.2021 (č.l. 223) súd zistil, že zrážky zo mzdy za rok 2015 k zmluve č. 8500075504 zamestnávateľ vykonal v sume 426 eur a v roku 2017 v sume 479,25 eur. K zmluve č. 8500075506 za rok 2015 vykonal zrážky v sume 426 eur a za rok 2017 v sume 479,25 eur.

12. Z prehľadu platieb úveru, ktorý predložil žalovaný (č.l. 47) vyplýva, že k zmluve č. 8500075504 bol poskytnutý úver 1.450 eur a žalobkyňa uhradila v období od 15.10.2014 do 11.7.2017 sumu 1.547,25 eur a k zmluve č. 8500075506 bol poskytnutý úver 1.450 eur a bola splatená suma 1.545,88 eur za obdobie od 15.10.2014 do 11.7.2017.

13. V časti I. výroku prvého rozhodnutia 17Csp/141/2019-235 zo dňa 8.9.2021 súd určil že zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500075504 zo dňa 18.8.2014 a č. zmluvy 8500075506 zo dňa 18.8.2014 uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným (pôvodne označený žalovaný 2/) sú bezúročné a bez poplatkov a odvolací súd v celom rozsahu sa stotožnil s písomným odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu ku výroku I. rozsudku - v časti určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti špecifikovaných úverových zmlúv.

14. V ďalšom konaní tak predmetom zostal uplatnený nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 193,13 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia a keďže súd už pri prvom rozhodnutí zdôraznil, že v nadväznosti na absenciu zákonných náležitostí zmluvy súd vyhodnotil poskytnuté úvery na základe posudzovaných zmlúv č. 8500075506 a 8500075504 ako bezúročné a bez poplatkov (§ 11 zák. č.

129/2010 Z. z.), teda plnenia žalobkyne nad istinu úveru je tak plnením bez právneho dôvodu a žalovaný je povinný toto vydať. To znamená, že žalovanému nemohol vzniknúť zákonný nárok na zaplatenie akýchkoľvek úrokov alebo poplatkov a ich prijatím došlo zo strany žalovaného k bezdôvodnému obohateniu na úrok žalobkyne.

15. K vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaného súd uvádza, že žalobkyňou uplatnený nárok nie je premlčaný v zmysle ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka.

16. Podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

17. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna dvojročná a objektívna trojročná, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročná. Odlíšný a na sebe nezávislý je začiatok a priebeh ich plynutia aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo.

18. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal. Touto vedomosťou ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby možno spájať s okamihom, v ktorom si žalobca musel byť vedomý toho, že bez existujúceho právneho dôvodu plnenia previedol na účet žalovaného vyššiu čiastku. Významné nie je, či oprávnený subjekt má právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť tieto skutkové okolnosti. Nejde o vedomosť právnej kvalifikácie podľa § 107 Občianskeho zákonníka, ale o znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto bezdôvodného obohatenia dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr.

19. Za rozhodujúcu v posudzovanom prípade súd považoval otázku, kedy začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba, ktorá začína plynúť vtedy, kedy sa oprávnený dozvedel o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu a o jeho výške. Túto vedomosť je potrebné odvíjať od toho, kedy oprávnený subjekt získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodiť bezdôvodné obohatenie; právne posúdenie tohto nároku nie je vôbec relevantné. V danej veci podľa názoru súdu je potrebné považovať skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov a že splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve mali byť započítavané len na istinu a nie na úroky a poplatky a teda, že jeho povinnosťou nebolo platiť úroky a poplatky.

20. Súd akcentuje špecifickosť situácie, vzniknutú a vyvolanú osobitosťou právnej úpravy spotrebiteľského práva, najmä na Zákon č. 129/2010 Z. z. Aj v tejto špecifickej situácii je ale pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia potrebné skúmať okamih, kedy oprávnený subjekt (spotrebiteľ) nadobudol skutočnú skutkovú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. I. ÚS 51/2020 zo dňa 9.6.2020 vyslovil záver, že rozhodujúcim okamihom pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia je nadobudnutie skutočnej vedomosti oprávneného subjektu o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa bezdôvodne obohatil“.

21. Podstatnou skutkovou okolnosťou, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia doba, je vedomosť o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri skúmaní momentu, kedy spotrebiteľ nadobudol vyžadovanú skutočnú (preukázanú) vedomosť o tejto podstatnej skutkovej okolnosti (viď uznesenie ÚS SR sp. zn. III ÚS 413/2013) je potrebné si uvedomiť, že ide o subjektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvie také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia

uplatniť svoje práva v súdnom konaní žalobou o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j., keď sa jeho právo stalo nárokom. Rozhodujúce nie je, či možnosť dozvedieť sa tieto skutočnosti mal už skôr.

22. V prejednávanej spore bolo potrebné individualizovať, kedy žalobkyňa nadobudla vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Vychádzať treba z reálneho momentu, kedy sa žalobkyňa dozvedela o tom, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil, a teda kedy si sama musela byť vedomá, že bez existujúceho právneho dôvodu previedla na účet žalovaného určitú čiastku, resp. čiastky. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na závery vyslovené v uznesení NS SR sp. zn. 5Cdo 29/2021 zo dňa 28.9.2021.

23. Žalobkyňa poukazovala na to, že o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov sa dozvedela po doručení e-mailovej komunikácie a to dňa 2.12.2019, kedy sa obrátila na osobu, ktorá po preskúmaní všetkých podkladov jej doručila týmto e-mailom, ktorý súdu predložila a to žalobu na Profi Credit k špecifikovaným zmluvám o úvere a na základe toho podala žalobu o určenie, že revolvingové úvery č. 8500075504 a 8500075506 sú bezúročné a bez poplatkov, ako aj vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré pôvodne v žalobe špecifikovala vo výške 625,85 eur a tento deň považovala za deň, kedy sa žalobkyňa dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného. Podľa názoru súdu preto treba za reálny moment, kedy sa žalobkyňa dozvedela o tom, že žalovaný na jeho úkor sa obohatil považovať deň 2.12.2019. Vedomosť vyžadovaná § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je však vedomosťou subjektívnou, viažucou sa na konkrétny subjekt, nie vedomosťou založenou na domnienke, preto sa skutočnosť, kedy sa strana dozvedela o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil v konaní dokazuje. Rozhodujúci v posudzovanom prípade súd považoval deň 2.12.2019 za deň, kedy začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba, kedy sa žalobkyňa dozvedela o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu a o jeho výške. Teda v tento deň 2.12.2019 získala skutkové informácie o vzniku bezdôvodného obohatenia pre vady zmluvy o úvere a o jeho výške. Žalovaný nepreukázal, že sa žalobkyňa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, dozvedela skôr. K podaniu žaloby došlo dňa 9.12.2019, teda nie po uplynutí subjektívnej premlčacej doby, ktorá plynula od 2.12.2019 do 2.12.2021. Čas, kedy spotrebiteľ plní je pritom významný na účely objektívnej premlčacej lehoty a nemožno ho bez ďalšieho spájať so začiatkom subjektívnej premlčacej lehoty len s poukazom na povinnosť poznať právo.

24. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, ak teda 2.12.2019 žalobkyňa prijala e-mail je logicky a skutkovo vylúčené, aby vedomosť nadobudla uvedeného dňa a, naopak, úplne dôvodný je predpoklad, že danú vedomosť musela nadobudnúť skôr. Nezabezpečila si právne poradenstvo, ale „rady“ osoby poskytujúcej takéto služby zjavne bez oprávnenia v zmysle právnych predpisov. Podľa názoru súdu je bez právneho významu, kto je odosielateľom tohto mailu a z časovej postupnosti je zrejmé a svedčí aj tvrdeniu žalobkyne, že takáto odborná pomoc jej bola poskytnutá a o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov a že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie sa žalobkyňa dozvedela najskôr po tom, čo jej dňa 2.12.2019 bol doručený e-mail.

25. Ak ide o objektívnu premlčaciu dobu, táto začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne došlo. Všeobecne platí, že bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu vzniká už samotným poskytnutím plnenia. V danom prípade je nesporné, že posledné splátky úhrady z oboch dotknutých zmlúv boli vykonané 11.07.2017, ktorým dňom žalobkyňa preplatila poskytnutý úver. Objektívna premlčacia doba začala plynúť v momente, keď suma celkových úhrad žalobkyne prekročila sumu poskytnutého úveru.

26. Pokiaľ ide o vyriešenie otázky, či na daný prípad je potrebné aplikovať 3 ročnú alebo 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu, súd dospel k záveru o potrebe aplikácie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby s poukazom, že na nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy sa subsidiárne uplatňuje 10 ročná objektívna premlčacia lehota, bez skúmania zavinenia. Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, dlhoročným poskytovateľom spotrebiteľských úverov na profesionálnej báze, preto sa predpokladá vyššie odborná úroveň a dodržiavanie právnych predpisov vzťahujúcich sa na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Ak žalovaný obchádzal zákon o spotrebiteľských úveroch neuvedením všetkých požadovaných náležitostí, toto jeho konanie sa nedá hodnotiť inak ako nesúladne s dobrými mravmi a konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu.

27. Súd na podporu svojich tvrdení poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-485/19 LH proti Profi Credit Slovakia s.r.o. zo dňa 22.04.2021, podľa ktorého „zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu“. Tiež na závery, ktoré boli vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu SR z 28. februára 2022 sp. zn. 7Cdo 268/2021, kedy „na nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy sa subsidiárne uplatňuje 10 ročná objektívna premlčacia lehota, bez skúmania zavinenia“.

28. Z uvedeného vyplýva, že žaloba bola podaná na súd dňa 9.12.2019, pričom žalobkyňa vykonala úhrady nad sumy poskytnutého úveru dňa 11.07.2017 a teda 10 ročná objektívna premlčacia doba podľa § 122 Občianskeho zákonníka neuplynula.

29. Právna úprava bezdôvodného obohatenia vychádza zo zásady, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí takéto obohatenie vydať. To, komu je povinný bezdôvodné obohatenie vydať (§ 456 Obč. zákonníka), vyplýva z konkrétneho právneho dôvodu, na základe ktorého záväzok vydať bezdôvodné obohatenie vznikol. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, z neplatného právneho úkonu, z právneho dôvodu, ktorý odpadol, z nepoctivých zdrojov alebo tým, že sa za iného plnilo, hoci mal podľa práva plniť sám (§ 451 ods. 2, § 454 Obč. zákonníka).

30. Teda plnenie spotrebiteľa poskytnuté žalovanému nad rámec istiny dohodnutého spotrebiteľského úveru je bezdôvodným obohatením vzniknutým na strane žalovaného z neplatného právneho úkonu. Zákonná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru je totiž z hľadiska Občianskym zákonníkom pevne daných skutkových podstát bezdôvodného obohatenia akousi modifikáciou neplatnosti právneho úkonu vyvolanou (danou) špeciálnym charakterom aplikovaného hmotnoprávneho ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch (vzhľadom na neskoršie zmeny a doplnenie odsekov v ustanovení § 11 ods. 1).

31. Pri konkrétnom vymedzení bezdôvodného obohatenia súd vychádzal z prehľadu prijatých platieb na každý z dotknutých úverových vzťahov, a teda k zmluve č. 8500075504 pri výške poskytnutého úveru 1.450 eur a zaplatená suma 1.597,25 eur, predstavuje rozdiel 97,25 eur. Pri zmluve č. 8500075506 pri poskytnutom úvere 1.450 eur zaplatená suma 1.595,88 eur, rozdiel predstavuje 95,88 eur. Teda spolu tento preplatok, resp. bezdôvodné obohatenie predstavuje žalovanú sumu 193,13 eur, a preto žalovaný mal nárok len na vrátenie ním poskytnutej istiny úverov vo výške 1.450 eur a keďže žalobkyňa zaplatila z týchto úverových zmlúv žalovanému o 193,13 eur viac, táto suma predstavuje bezdôvodné obohatenie. Teda bez právneho základu žalovanému zaplatila viac a túto sumu 193,13 eur, ktorá predstavuje rozsah bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného získaného plnením bez právneho dôvodu, je žalovaný povinný podľa § 451 Občianskeho zákonníka žalobkyni vydať.

32. O náhrade trov konania vo vzťahu žalobca a žalovaný súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP (o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí) v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

33. Žalobkyňa mala v konaní plný úspech, a preto má právo na náhradu trov konania voči žalovanému. Z obsahu spisového materiálu zároveň vyplynulo, že žalobkyni v konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli. Práve to bol dôvod (s prihliadnutím na zásadu procesnej ekonomie podľa ustanovenia čl. 17 CSP), pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, mohol rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady trov konania. Prezentovaný právny názor vyplýva i z uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 72/2018). Preto súd žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Žiline.

Odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).